

Spørgsmål 42:

Hvilken udnyttelse fås af N i henholdsvis fast husdyrgødning og gylle ved udbringning i f.eks. september, november, januar og marts måned. Der bedes redegjort for, om det har nogen betydning, hvorvidt gødningen nedfældes/nedharves umiddelbart efter udbringningen. I tilfælde af, at udnyttelsen er mindre, hvis der ikke foretages nogen nedfældning, bedes redegjort for, om N-tabet sker som udvaskning, fordampning eller andet.

Svar:

Jeg har forelagt spørgsmålet for miljøstyrelsen, der har oplyst følgende, hvortil jeg kan henvise:

»I svaret på spørgsmål 19 blev der givet en tabel over gylles kvælstofvirkning i marken. En tilsvarende tabel for kvælstofvirkningen af staldgødning i marken gengives herunder.

Tabel 1.

Fast staldgødningens kvælstofvirkning i marken i pct. af tilført N (ved nedpløjning efter 1-2 døgn).

Udbringningstidspunkt Måned	Afgødetype	
	Roer (majs, kartofler)	Byg (raps, slætgræs)
September	26	22
Oktober	28	23
November	30	25
December	33	27
Januar-februar	(38)	(30)
Marts-april	40	33

Kilde: Landskontoret for Planteavl.

Nedfældning af gylle om foråret giver 15 pct. bedre kvælstofvirkning til roer og 10 pct. til byg. For sandjords vedkommende kan

kvælstofvirkningen stige med op til 20-25 pct. ved nedfældning.

Også for fast staldgødningens vedkommende er der fordele ved en hurtig nedbringning. Således er kvælstofvirkningen ved forårsudbringning til fodersukkerroer varierende fra typisk ca. 50 pct. ved nedpløjning straks, ca. 45 pct. ved nedpløjning efter 6 timer og ca. 40 pct. ved nedpløjning efter ét døgn til ca. 30 pct. ved nedpløjning efter 4 døgn. En tilsvarende variation efter nedbringningstidspunkt findes for andre afgrøder og gødnings typer.

Forskellen mellem nedbringning straks og efter 4 døgn er næsten lige så stor som mellem forårs- og efterårsudbragt gødning. Det er således vigtigt, at husdyrgødningen nedbringes hurtigt efter udbringning. Rent praktisk kan det dog give noget besvær, at man skal skifte tit mellem gyllespreder og plov eller eventuelt harve, og det er derfor ikke almindeligt, at man udbringer husdyrgødning og pløjer den samme dag. Ligeledes kan vejforholdene vanskeliggøre nedbringning.

Foretages der ikke nedbringning af husdyrgødningen, vil der ske et betydeligt tab af kvælstof til omgivelserne, først og fremmest som ammoniak-fordampning. Dette tab er størst i de første timer og dage efter udbringningen. Endvidere er risikoen for forurening af vandløb ved overfladisk afstrømning størst, når gødningen ikke er nedbragt.

Spørgsmål 46:

Hvad kan ministeren oplyse om begrebet »godt landmandsskab«, herunder arbejdet med udarbejdelse af retningslinier, eventuelt sanktionsmuligheder, tidsfrist for færdiggørelse etc. Kan der på nuværende tidspunkt tilstilles udvalget udkast til retningslinier?